

ÖSSZEFOGLALÓ

a szerkezetátalakítási támogatás új rendszeréről az 1/2018. (II. 1.) FM rendelet alapján

Figyelem! Az Összefoglaló csak a legfontosabb szabályokat mutatja be, és nem terjed ki minden, a támogatás igénybevételéhez szükséges feltétel részletes ismertetésére. A támogatás igénybevételéhez elengedhetetlen az 1/2018. (II. 1.) FM rendelet teljes szövegének alapos átolvasása, és a Magyar Államkincstár 5/2018. (II. 5.) Közleményében foglaltak betartása!

Az Összefoglaló ugyanakkor tartalmaz olyan, a kérelembenyújtást elősegítő, de a rendeletben vagy a közleményben nem részletezett információkat is, amelyek a jogalkotótól vagy a kifizető ügynökségtől kapott tájékoztatás alapján kerültek be az alábbi tájékoztatóba – ezen információk nem minősülnek jogszabályi előírásnak, illetve érvényességük tekintetében a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa felelősséget nem vállal, szerepe az információ közvetítésére korlátozódik!

A szőlőültetvények szerkezetátalakításához és átállításához a 2017/2018–2019/2020 borpiaci években igényelhető támogatásról szóló 1/2018. (II. 1.) FM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) a 2017/2018. borpiaci évtől jelentős megváltoztatta a szőlőültetvények szerkezetátalakításához nyújtott támogatás feltételrendszerét. A változások egyaránt érintik a támogatás igénybevételi eljárását, a támogatási összeg számítását, mind pedig a támogatási eljárásban közreműködő hegyközségi szervezetek, illetve hegybírók által ellátandó feladatokat.

A Rendelet ugyanakkor nem hozott változást a támogatott szerkezetátalakítási művelet-típusok tekintetében, továbbra is az alábbi tevékenységek elvégzése támogatható:

- **ültetvények áttelepítése**
- **fajtaváltás**
- a tamberendezés korszerűsítése, cseréje – ez a művelet azonban új nevet kap: **a szőlőültetvény természetstechnológiai módszereinek javítása**, és csak a 2018/2019. borpiaci évtől, a 2018. novemberi benyújtási időszakról lesz ismét támogatható!

Újratelepítési engedély, átváltott telepítési engedély

A szerkezetátalakítási támogatás **újratelepítési engedély** vagy **átváltott telepítési engedély** alapján elvégzett ültetvénytelepítés alapján vehető igénybe, az alábbiaknak megfelelően.

- **Újratelepítési engedély:** borszőlő igazolt kivágása alapján kapott telepítési engedély, ami az érvényességi időtartam alatt elvégzett telepítés esetén használható fel – a rendelkezésre álló pénzügyi források függvényében – a szerkezetátalakítási támogatás igénybevételéhez.
- **Átváltott telepítési engedély:** az újratelepítési joggal rendelkező szőlőtermelő az újratelepítési jog érvényességi idejének lejártáig, de legkésőbb 2020. december 31-ig kérelmezheti az újratelepítési jog telepítési engedélyre való átváltását. Az ilyen eljárás keretében kapott **átváltott telepítési engedélyek** között azonban a szerkezetátalakítási támogatás szempontjából különbséget kell tenni az alábbiak szerint:
  - o **a nemzeti jogtartalékból vásárolt jogot csak 2018. július 31-ig lehet átváltani, illetve telepítéshez felhasználni¹!** Ennek megfelelően az a termelő, aki a jogtartalékból vásárolt telepítési jog alapján szeretne szerkezetátalakítási támogatáshoz jutni, a támogatást kizárólag a 2017/2018. borpiaci évben, azaz a

¹ A borszőlő telepítésére és kivágására vonatkozó szabályokról szóló 9/2017. (III. 6.) FM rendelet 8. § (1) bekezdése: „Az újratelepítési jogtartalékból 2015. december 31-ig kiadott telepítési jog a vásárlás borpiaci évét követő második borpiaci év végéig érvényes.”

2018. február 15. és 2018. február 28. közötti benyújtási időszakban benyújtott egyéni terv, valamint az egyéni tervének jóváhagyása esetén a legkésőbb 2018. július 31-ig befejezett telepítés alapján veheti igénybe!

- **A más termelőtől vásárolt újratelepítési jog alapján átváltott telepítési engedéllyel megvalósított ültetvénytelepítés a támogathatóság szempontjából a nemzeti jogtartalékból vásárolt újratelepítési jogok esetéhez hasonló. Ennek alapján – az egyéni tervek benyújtási időszakaira is tekintettel – aki ilyen átváltott telepítési engedéllyel kíván támogatást igénybe venni, a 2018. február 15. és 2018. február 28. közötti időszakban nyújtsa be az egyéni tervét. Lényeges különbség azonban, hogy az egyéni terv jóváhagyása esetén a műveletek 2018. július 31-ét követően is elvégezhetők!**
- **A saját újratelepítési jog vagy az örökölt, illetve a családi gazdasági tagtól származó újratelepítési jog alapján átváltott, érvényes telepítési engedéllyel megvalósított szerkezetátalakítási művelet az előbbi határidő után is támogatható, amennyiben az egyéb támogatási feltételek teljesülnek. (Támogatás nélküli telepítéshez azonban a későbbiekben is, az érvényességi időtartam végéig felhasználható az engedély!)**

A támogatás összegének kiszámítása a Rendelet szerinti költségátalányokból

Az elvégzett szerkezetátalakítási műveletekhez nyújtott támogatás tényleges összegének számítása a Rendelet 1. számú mellékletében rögzített **költségátalányok** alapján történik (tehát **a melléklet nem a támogatási összegeket, hanem az azok számítási alapját jelentő összegeket tartalmazza!**), elsősorban a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) ellenőrzésén mért területadatokra, valamint az alábbi szabályra figyelemmel:

- a) a támogatás az egyes átalányösszegek 50%-a földrajzi árujelző szerkezetátalakítási tervének való megfelelés esetén;**
- b) a támogatás az egyes átalányösszegek 40%-a, amennyiben az egyéni terv egyetlen szerkezetátalakítási tervnek sem felel meg.**

Borvidéki tervek helyett szerkezetátalakítási tervek

Jelentős változás, hogy az egyéni tervet a jövőben nem a borvidéki tervnek megfelelően, hanem a 2018/2019. borpiaci évtől a borvidéki tervek helyébe lépő, a földrajzi árujelzőkre figyelemmel a Rendelet 13. §-a szerinti „szerkezetátalakítási tervek” alapján indokolt elkészíteni. Ezek **az új szerkezetátalakítási tervek rögzítik az egyes oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, illetve oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott borászati termékek készítéséhez ajánlott szőlőfajták, illetve az engedélyezett művelésmódok listáját.** Szerkezetátalakítási tervnek megfelelően elvégzett műveletek alapján a kérelmező a Rendelet 1. számú mellékletében rögzített költségátalányok 50%-ával, egyéb esetben azok 40%-ával megegyező mértékű támogatásra szerezhet jogosultságot.

A földművelésügyi miniszter a hegyközségi szervezetek által elkészített szerkezetátalakítási terveket vizsgálat és jóváhagyás után, 2018. június 15-ig küldi meg a Kincstárnak, amely azokat közzéteszi a honlapján. A tervek a 2022/2023. borpiaci évvel záruló időszak végéig hatályosak, és mindössze egyszer, legkorábban 2020. augusztus 1-jén lesznek módosíthatók.

Figyelem! A földrajzi árujelzőkön alapuló új szerkezetátalakítási terveket csak a 2018. novemberi benyújtású egyéni terveknél kell alapul venni, **a 2018. február 15. és 2018. február 28. közötti benyújtási időszakban az egyéni tervnek még a most hatályos borvidéki tervek egyikéhez kell igazodnia** (lásd a 38/2017. (IV. 13.) sz. Kincstár Közleményt) – azoknak az egyéni terveknek is, amelyek más borpiaci évben végrehajtandó tevékenységeket tartalmaznak.

Egyéni tervek készítése és benyújtása: a Kincstár 5/2018. (II. 5.) sz. Közleménye

A támogatás igénybevételéhez a **Kincstár 5/2018. (II. 5.) számú Közleményében** közzétett **B4042 jelű FŐLAP**, illetve **B4043 jelű BETÉTLAP** felhasználásával a terület használójának egyéni tervet kell készíteni, ami a 2017/2018.–2018/2019.–2019/2020. borpiaci években elvégzendő tevékenységeket tartalmazhat. Egy kérelmező egy benyújtási időszakban kizárólag egy tervet nyújthat be, azonban az egyéni terv több betétlapot is tartalmazhat. Egy betétlap olyan összefüggő területre vonatkozhat, amelynél **megegyezik**

- a tevékenység,
- a művelet,
- a művelet végrehajtásának borpiaci éve,
- a terület lejtése,
- a felhasználandó szaporítóanyag kategóriája,
- a szőlőiskola típusa, a
- szaporítóanyag típusa,
- az ültetvény jellege, valamint
- az összefüggő terület kataszteri pontszáma.

Az egyéni tervben meg kell adni az alábbi adatokat:

- a kérelmező azonosító adatait: ügyfél-azonosító, név, kapcsolattartási információk;
- a tevékenység megjelölése;
- a tevékenységgel érintett terület részletezése (település, helyrajzi szám, az újratelepítési vagy az átváltott telepítési engedély száma, a tevékenységgel érintett terület nagyság);
- a tervezett műveletek megnevezése borpiaci évenként;
- a terület lejtésének mértéke százalékban kifejezve;
- a felhasználandó szaporítóanyag kategóriája, fajtája és típusa;
- a felhasználandó szaporítóanyag tekintetében a szőlőiskola típusa;
- ültetvény jellege (sor- és tőtáv, tőszám/hektár, művelésmód megnevezése).

Az egyéni tervhez csatolni kell

- ha a tevékenység nem saját tulajdonú, illetve más személy rendelkezési jogával terhelt ingatlanon valósul meg, a tevékenység elvégzésére való jogosultságot és a művelésben tartási kötelezettség végéig fennálló használati jogot (az osztatlan közös tulajdonban lévő területek esetében minden tulajdonostárstól be kell szerezni a Rendelet 2. számú melléklete szerinti hozzájáró nyilatkozatot!);
- fajtaváltás és ültetvény áttelepítése műveletekhez az újratelepítési engedély, vagy az átváltott telepítési engedély másolatát;
- *amennyiben a tevékenység végrehajtására vonatkozó engedély nem tartalmazza a tevékenységgel érintett terület termőhelyi kataszteri osztályát és pontértékét, úgy a hegybíró igazolását a tevékenységgel érintett terület termőhelyi kataszteri osztályáról és pontértékéről;*
- a Rendelet 3. számú mellékletének A., B., illetve C. részeiben megjelölt egyes, a bírálathoz szempontiából jelentősnek minősülő tényezőkre vonatkozóan a hegybíró által kiadott igazolást (Figyelem! Amennyiben a kérelmező a B4043 Betétlap 12. pontjában nem jelöli meg az „Igen” vagy „Nem” rovatok egyikét, úgy az hiánypótlási oknak minősül!);
- a Rendelet 3. számú mellékletének A., B., illetve C. részeiben megjelölt egyes, több szempontokra jogosító feltételek teljesülését igazoló iratok másolatát (amennyiben pl. a kérelmező kapcsolt vállalkozásként borászati üzemet kíván megjelölni, úgy a cégkivonat másolata mellett a társasági szerződés másolata is szükséges; az alkalmazotti jogviszony igazolása a munkaszerződés másolatának vagy munkáltatói igazolás benyújtásával történhet);

- a természetstechnológiai módszerek javítása esetén a meglévő táंबरendezésről készített vázrajzot (feltüntetve az oszlopok és karok méretét, távolságukat, a huzalok átmérőjét és talajtól mért távolságukat, valamint a végoszlop rögzítés módját), továbbá **a hegybíró igazolását az ültetvényben található szőlőfajtaról, az ültetvény telepítésének évéről, beállottságáról, továbbá arról, hogy az ültetvényt szakszerűen művelik-e, illetve a megelőző 3 év szüreti jelentései alapján termőnek minősül-e.**

Fajtaváltás vagy ültetvény áttelepítése esetén az egyéni tervben jelölni kell, hogy a tevékenységet melyik borpiaci évben, illetve egy vagy két borpiaci év alatt hajtja végre a kérelmező, illetve a tevékenység egy borpiaci év alatt történő végrehajtása magában kell foglalja az ültetést és a teljes körű táंबरendezés-létesítést. A tevékenység két egymást követő borpiaci év alatt történő végrehajtása esetén az első borpiaci évben kell megvalósítani az ültetést (ekkor táंबरendezés-létesítésre támogatás még nem igényelhető), míg a második borpiaci évben kell elvégezni a teljes körű táंबरendezés létesítést, valamint az előző évben nem megeredt vagy elpusztult tövek teljes körű pótlását.

A szőlőültetvény természetstechnológiai módszereinek javítása esetén az új táंबरendezés létesítését és a tőkék teljes pótlását egy borpiaci éven belül kell elvégezni.

A Rendelet 7. § (5) c) alpontja értelmében az egyéni terv mellékleteként be kell nyújtani az érvényes **újratelepítési engedély** vagy **átváltott telepítési engedély másolatát** is, ezért a **kivágás költségei** – azaz a Rendelet 1. számú mellékletében a régi szőlőtőkék eltávolításához/elszállításához, a régi táंबरendezés ültetés megkezdése előtti bontásához és elszállításához rendelt átalányösszegek – a hatályos szabályozás szerint **kizárólag a fajtaváltás azon eseteiben támogathatók, ahol a régi ültetvény kivágása még nem kezdődött meg.** A kivágás tényét minden esetben a hegybíró igazolja le.

Kizárólag olyan szőlőfajta telepítése támogatható, amit a borkészítésre alkalmas szőlőfajták osztályba sorolásáról szóló rendelet alapján engedélyezett kategóriába soroltak vagy amit a bortörvény (2004. évi törvény a szőlőtermesztésről és borgazdálkodásról) 2. § 9. pontjának megfelelően a minőségi bortermelést szolgáló kísérleti ültetvény létesítésére szánanak. Egy egyéni tervben legfeljebb 2 hektár kísérleti szőlőfajta ültetése vagy átoltása szerepelhet.

Az ültetvények ún. „rendes megújítása” nem támogatható, a szerkezetátalakítás művelésben tartott, termő ültetvényeket kell érintsen!

Az egyéni tervek benyújtására szolgáló időszakok a Rendelet 7. § (1) bekezdése értelmében:

- a 2017/2018. borpiaci évben 2018. február 15. – február 28.;
- a 2018/2019. borpiaci évben 2018. november 2–30.

Nem nyújtható be egyéni terv olyan területre:

- ahol az ültetvény-telepítést vagy a támrendszer-cserét az egyéni terv benyújtása előtt megkezdték;
- ami támrendszer-felújítás esetében az egyéni terv benyújtását megelőző 10 borpiaci évben támogatásban részesült, míg fajtaváltás vagy áttelepítés esetén bármikor korábban szerkezetátalakítási támogatásban részesült;
- amelyre fajtaváltás vagy ültetvény áttelepítése művelet esetében a kérelmező nem rendelkezik újratelepítési engedéllyel vagy átváltott telepítési engedéllyel;
- amelynek támogatható területnagysága kisebb, mint 0,2 hektár;
- amelyen az ültetvény nem minősül termő ültetvénynek.

Az egyéni tervek elbírálása és jóváhagyása, a támogatás keretösszege

Az egyik meghatározó jelentőségű bírálati elvvel – azaz a beérkezési sorrend szerinti bírálat, illetve döntéshozatali elvvel – szemben a Rendelet bevezeti a pontozáson alapuló értékelési eljárást, amely szabályait a Rendelet 8. §-a, valamint a 3. számú mellékletének A., B., illetve C. részeiben meghatározott táblázatok tartalmazzák. A Kincstár e szabályok alapján **értékeli**, illetve **rangsorolja** a benyújtott egyéni terveket, az alábbi határidőknek megfelelően:

- a **2018. február 15.–28. között benyújtott egyéni terveket 2018. május 18-ig;**
- a **2018. november 2.–30. között benyújtott egyéni terveket 2019. március 14-ig.**

Kizárólag olyan egyéni terv támogatható, amelyben a legalacsonyabb pontértéket elérő összefüggő terület fajtaváltás vagy ültetvény áttelepítése esetén legalább 21 pontot, a szőlőültetvény termesztéstechnológiai módszereinek javítása esetében legalább 35 pontot ér el. A Kincstár a támogatás keretösszege, illetve a rangsor figyelembevételével minimális pontszámot állapít meg, és kizárólag az ezt a (közleményben kihirdetésre kerülő) minimális pontszámot elérő egyéni terveket hagyja jóvá. Amennyiben a minimális pontszámot elérő egyéni tervekben foglalt támogatási igény nagyobb, mint a támogatási keretösszeg, úgy az egyéni tervek között a bennük megjelölt területnagyság növekvő sorrendje szerint kell a sorrendiséget meghatározni.

A Kincstár az egyéni terveket **45 000 000 euró keretösszeg** erejéig hagyja jóvá, azzal, hogy a szőlőültetvény termesztéstechnológiai módszereinek javítására (azaz a támrendszer felújítására) a jóváhagyható összeg legfeljebb 10%-a fordítható.

A jóváhagyott egyéni terv szerinti szerkezetátalakítási tevékenységek kivitelezése

A jóváhagyott egyéni terv módosítását be kell jelenteni a Kincstárnak, ahol döntenek a módosítás elfogadásáról/tudomásulvételéről. (Az egyéni terv egy összefüggő terület tekintetében **csak egy alkalommal módosítható!**) Támogatás kizárólag a jóváhagyott vagy a szabályszerűen módosított egyéni tervben meghatározottakkal összhangban megvalósított tevékenységre igényelhető, kizárólag igazolt származású szaporítóanyag használata, illetve kizárólag új, korábban nem használt alapanyagok beszerzése, valamint felhasználása esetén.

Igazolt származású szaporítóanyagnak minősül:

- az engedélyes árutermelő szőlőiskolában előállított, hatóság által ellenőrzött, minősített ültetési anyag;
- a hatóságilag ellenőrzött, igazolt eredetű alapanyag felhasználásával, házi szőlőiskolában, saját célra előállított ültetési anyag; vagy
- a nem Magyarországról származó szaporítóanyag esetén, a hazai minőségi előírásoknak minden tekintetben megfelelő ültetési anyag.

A kifizetési kérelem benyújtására az egyéni tervben szereplő tevékenység végrehajtását követően, de legkésőbb a jóváhagyott egyéni tervben megjelölt tevékenység végrehajtásának borpiaci évét követő borpiaci évben van lehetőség.

Az elvégzett tevékenységektől függően az ültetvény beállottsága tevékenység megvalósításának első évében el kell érje a 90%-ot, míg a második évben a 95%-ot.

Kifizetési kérelem benyújtása

A kifizetési kérelmet a jóváhagyott egyéni tervben megjelölt tevékenység végrehajtását követően, de legkésőbb az abban megjelölt tevékenység végrehajtásának borpiaci évét követő borpiaci évben kell a Kincstárhoz benyújtani, az adott borpiaci évre vonatkozó közlemény nyomtatványán, az április 1.– június 15. közötti időszakban. Egy borpiaci évben egy kérelmező több kifizetési kérelmet is benyújthat, a **végző benyújtási határidő: 2020. június 15.**

A kifizetési kérelemhez csatolni kell:

- az ültetvény támbereendezéséről készített vázrajzot (feltüntetve az oszlopok és karók méretét, azok egymástól mért távolságát, a huzalok átmérőjét és talajtól mért távolságukat, valamint a végoszlop rögzítés módját);
- a Rendelet 6. számú melléklete szerinti ültetvényleltárt;
- szaporítóanyag-felhasználás esetén a kérelmező nevére szóló származási igazolás másolatát, nem Magyarországról származó szaporítóanyagnál a kérelmező nevére szóló, a felhasznált szaporítóanyag származását igazoló dokumentum és a certifikációs címke másolatát;
- ha az egyéni tervhez mellékelte újratelepítési engedély / az átváltott telepítési engedély módosult, úgy annak másolatát;
- a régi szőlőtőkék eltávolításának, a támbereendezés bontásának és azok elszállításának támogatása esetében ***a hegybíró által az egyéni terv benyújtásának időpontját követően elvégzett kivágás előtti és kivágás utáni helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvek másolatát, amelyek igazolják a kivágandó ültetvény meglétét, méretét, valamint a kivágás tényleges megtörténtét.***

Az eljárás az ügyfél kérelmére nem függeszthető fel, a hiánypótlási határidő nem hosszabbítható meg! Amennyiben a kérelmező nem tudta a telepítést az egyéni tervének megfelelően végrehajtani, úgy még a helyszíni ellenőrzésről való tudomásszerzést megelőzően kérjék az egyéni terv módosítását, különben a Rendelet 18. § a) pontja értelmében a kifizetési kérelmet részben vagy egészében **elutasítják!**

A kifizetési kérelmek elbírálása, a támogatás kifizetése

A Kincstár a kifizetési kérelmeket beérkezési sorrendben bírálja el. Amennyiben a támogatási keretet túligénylik, úgy a keretkimerülés napján teljessé vált kifizetési kérelmek közötti sorrend a kifizetési kérelmekben szereplő területnagyság növekvő sorrendjével lesz azonos.

A támogatás kifizetését az adott tevékenység(ek) teljes és szabályszerű megvalósulását vizsgáló helyszíni ellenőrzés előzi meg. A jóváhagyott egyéni tervben foglaltaktól eltérő, részlegesen vagy nem szakszerűen elvégzett műveletekre támogatás nem fizethető.

A támogatás kifizetésének határideje a kifizetési kérelem benyújtása szerinti pénzügyi év október 15-e. Amennyiben a benyújtott kérelmek szerinti összes jogos támogatási igény az adott pénzügyi évre jóváhagyott keretösszeget túllépi, a keretösszeg feletti igény kifizetése csak a következő pénzügyi évben (október 16-tól), az új pénzügyi évi keret terhére történik meg.

Művelési kötelezettség

A támogatással korszerűsített ültetvényt a támogatás kifizetésétől számított 10. borpiaci év végéig rendeltetésszerű művelési kötelezettség terheli, ennek elmulasztása vagy sérelme a támogatás jogosulatlan igénybevételének minősül! Ezen időszak alatt az ültetvény beállottságának az első 5 borpiaci évben el kell érnie a 90%-ot, a következő 5 borpiaci éves időszakban a 85%-ot, a támbereendezésnek pedig olyannak kell lennie, ami biztosítja a rendeltetésszerű művelés lehetőségét. Amennyiben az ültetvény használója megváltozik, a művelési kötelezettség átadását a Kincstár részére be kell jelenteni, a bejelentés elmulasztásából fakadó jogkövetkezmények a támogatást igénylőt terhelik.